

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอนะ

บทสรุปท้ายนี้เป็นการสรุปเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์
การวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอนะ ความสำคัญต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้และเจตคติต่อการศึกษาอนุกรมโรงเรียน ของผู้นำคริสตจักร ผู้บริหารองค์การคริสเตียน และอาจารย์สอนพระคัมภีร์ในสังกัดนิภาชบรเทศมนตรี
ในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้และเจตคติต่อการศึกษาอนุกรมโรงเรียนระหว่าง
ผู้นำคริสตจักร ผู้บริหารองค์การคริสเตียน และอาจารย์สอนพระคัมภีร์โดยส่วนรวม
3. เพื่อเปรียบเทียบความรู้และเจตคติต่อการศึกษาอนุกรมโรงเรียนระหว่าง
ผู้นำคริสตจักร ผู้บริหารองค์การคริสเตียน และอาจารย์สอนพระคัมภีร์ในแต่ละด้าน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่เข้าในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่เข้าในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้นำคริสตจักร ผู้บริหาร
องค์การคริสเตียน และอาจารย์สอนพระคัมภีร์ ในนิภาชบรเทศมนตรี ในกรุงเทพมหานคร
รวมทั้งสิ้น 285 คน ประกอบด้วย

1.1 ผู้นำคริสตจักร ที่อยู่ในตำแหน่งผู้ควบคุมดูแล หรือบริหารคริสตจักร ได้
แก่ ศิษยาภิบาล/เจ้าอธิการ(โดยปกติจะมีคริสตจักรละ 1 คน) และประธาน/ผู้ปกครอง/
มัคทายกคริสตจักร หรือผู้ช่วยศิษยาภิบาล (แล้วแต่ชื่อที่แต่ละแห่งจะใช้เรียกกัน) รวมคริสต
จักรละ 2 คน(เฉพาะที่เป็นผู้นำและมีอำนาจเต็ม) ได้จำนวนรวมของกลุ่มนี้ 125 คน จาก
คริสตจักร 63 แห่ง

1.2 ผู้บริหารองค์การคริสเตียน ที่อยู่ในตำแหน่งจัดการดูแลหรือบริหารองค์
การ ได้แก่ ผู้อำนวยการ/ผู้จัดการ หรือหัวหน้าองค์การ และผู้ช่วย หรือผู้ประสานงานหรือ
หัวหน้าแผนก เลือกลงองค์การละ 2 คน ได้จำนวนรวมของกลุ่มนี้ 124 คน จากองค์การ
คริสเตียน 62 แห่ง

1.3 อาจารย์สอนพระคัมภีร์ ที่อยู่ในตำแหน่งอาจารย์ใหญ่และอาจารย์สอน
เต็มเวลา ได้แก่ ผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่โรงเรียนพระคัมภีร์ และอาจารย์ประจำ/

สอนเพิ่มเวลาอีกแห่งละอย่างน้อย 5 คน (ปกติจะมีคณาจารย์ประจำแห่งละ 6 คน) ใต้จำนวนรวมของกลุ่มนี้ 36 คน จากโรงเรียนพระคัมภีร์ 6 โรงเรียนด้วยกัน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง 1 ชุด ซึ่งประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบ(Check List) และเติมคำลงในช่องว่าง

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความรู้การศึกษานอกระบบโรงเรียน ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ(Objective Multiple Choices)

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับ เจตคติต่อการจัดโครงการการศึกษานอกระบบโรงเรียน ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นมาตราวัดเจตคติแบบงานแยกความหมาย(Semantic Differential Scale)

แบบสอบถามนี้สร้างขึ้นโดยการศึกษาจากหนังสือ คาร์รา เอกสาร บทความ สิ่งตีพิมพ์ และงานวิจัยต่างๆ แล้วสร้างเป็นแบบสอบถามขึ้น 1 ชุด นำไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง 2 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) จากนั้นนำไปทดสอบใช้กับกลุ่มผู้ปกครอง ผู้บริหารองค์การคริสเตียน และอาจารย์สอนพระคัมภีร์ ที่มีชีวิตอย่างประชากรจำนวน 40 คน เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงภาษาเบื้องต้น แล้วนำมาวิเคราะห์เป็นรายข้อกระทง(Item Analysis) เพื่อหาอำนาจจำแนกและระดับยากของแบบสอบถาม จากนั้นนำแบบทดสอบไปทดสอบกับกลุ่มประชากรที่มีกลุ่มตัวอย่าง 25 คน จำนวน 2 ครั้ง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบซ้ำ (Test-Retest Reliability) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.69

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนหนึ่งผู้วิจัยดำเนินการส่งและการเก็บรวบรวมด้วยตัวเอง อีกส่วนหนึ่งได้ขอให้เพื่อน 4 คนดำเนินการส่งและเก็บรวบรวม และอีกส่วนดำเนินการส่งและเก็บรวบรวมทางไปรษณีย์ รวมจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนภาคคิดเป็นร้อยละ 84.82 ของแบบสอบถามที่ส่งออกไปทั้งหมด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จ SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ที่สถาบันคอมพิวเตอร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แล้วหาค่าทางสถิติต่างๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าร้อยละ(Percentage)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความรู้การศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยวิธีหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) พร้อมทั้งเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความรู้การศึกษานอกระบบโรงเรียนระหว่างกลุ่มตัวอย่าง ด้วยค่า F-Test และเมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ก็ทำการทดสอบโดยวิธีการของเซฟ

เฟ้(Scheffe')

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เจตคติต่อการจัดการโครงการการศึกษาอนุระบบโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีหาค่าเฉลี่ย($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) พร้อมทั้งเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเจตคติต่อการจัดการศึกษาอนุระบบโรงเรียนระหว่างกลุ่มตัวอย่าง ด้วยค่า F-Test และ เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ก็ทำการทดสอบโดยวิธีการของเซฟเฟ้(Scheffe')

ผลการวิจัย

1. สถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ก. โดยภาพรวม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 175 คน (จากจำนวนรวมทั้งสิ้น 285 คน) คิดเป็นร้อยละ 61.4 อายุระหว่าง 31-37 ปี จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 33.0 ระยะเวลาทำงานอยู่ระหว่าง 4-6 ปี จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 38.2 วุฒิทางการศึกษาระดับ ม.6 จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 32.3 และเมื่อพิจารณาจากวุฒิทางการศึกษาพระคัมภีร์ ปรากฏว่าส่วนมากมามีวุฒิทางการศึกษาพระคัมภีร์มาก่อน จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 33.7

ข. โดยแยกตามกลุ่มตัวอย่าง

1. ผู้นำคริสตจักร(จากจำนวนเต็ม 125 คน) ส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวน 78 คน อายุระหว่าง 31-37 ปี จำนวน 35 คน มีระยะเวลาทำงานอยู่ระหว่าง 4-6 ปี จำนวน 44 คน มีวุฒิทางการศึกษาสามัญระดับ ม.6 จำนวน 47 คน และมีวุฒิทางการศึกษาพระคัมภีร์ระดับปริญญาตรีศาสนศาสตร์ จำนวน 45 คน

2. ผู้บริหารองค์การคริสเตียน(จากจำนวนเต็ม 124 คน) ส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวน 75 คน อายุระหว่าง 31-37 ปี จำนวน 41 คน มีระยะเวลาทำงานอยู่ระหว่าง 4-6 ปี จำนวน 49 คน มีวุฒิทางการศึกษาสามัญระดับปริญญาตรี จำนวน 39 คน และเมื่อพิจารณาจากวุฒิทางการศึกษาพระคัมภีร์ ปรากฏว่าส่วนมากมามีวุฒิทางการศึกษาพระคัมภีร์มาก่อน จำนวน 64 คน

3. อาจารย์สอนพระคัมภีร์(จากจำนวนเต็ม 36 คน) ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 22 คน อายุระหว่าง 31-37 ปี จำนวน 18 คน มีระยะเวลาทำงานอยู่ระหว่าง 4-6 ปี จำนวน 16 คน มีวุฒิทางการศึกษาสามัญระดับ ม.6 จำนวน 19 คน และมีวุฒิทางการศึกษาพระคัมภีร์ระดับปริญญาโท จำนวน 15 คน

2. ความรู้การศึกษาอนุระบบโรงเรียนของผู้นำคริสตจักร ผู้บริหารองค์การคริสเตียน และอาจารย์สอนพระคัมภีร์

2.1 ความรู้การศึกษาอนุระบบโรงเรียนของผู้นำคริสตจักร ผู้บริหารองค์การคริสเตียน และอาจารย์สอนพระคัมภีร์ จากทการวิเคราะห์ความรู้ตามระดับคะแนนความถูกต้อง พอจะสรุปได้ว่า

(1) ผู้นำคริสตจักรมีความรู้การศึกษาอนุระบบโรงเรียนโดยส่วนรวม

ต่ำกว่าร้อยละ 50 (คือได้คะแนนคิดเป็นร้อยละ 49.70 ของคะแนนเต็ม) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายหัวข้อก็พบว่า ผู้บริหารองค์การคริสเตียนได้คะแนนสูงสุดในหัวข้อที่ 1 "ความหมายของการศึกษาในระบบโรงเรียน" (คิดเป็นร้อยละ 61.5) ส่วนหัวข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุดคือ หัวข้อที่ 12 "หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในระบบโรงเรียน" (คิดเป็นร้อยละ 36.0)

(2) ผู้บริหารองค์การคริสเตียนมีความรู้การศึกษาในระบบโรงเรียนโดยส่วนรวมสูงกว่าร้อยละ 50 (คือได้คะแนนคิดเป็นร้อยละ 53.50 ของคะแนนเต็ม) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายหัวข้อก็พบว่า ผู้บริหารองค์การคริสเตียนได้คะแนนสูงสุดในหัวข้อที่ 1 "ความหมายของการศึกษาในระบบโรงเรียน" (คิดเป็นร้อยละ 68.0) ส่วนหัวข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุด คือ หัวข้อที่ 10 "วัตถุประสงค์และนโยบายของรัฐบาลต่อการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน" (คิดเป็นร้อยละ 43.33)

(3) อาจารย์สอนพระคัมภีร์มีความรู้การศึกษาในระบบโรงเรียนโดยส่วนรวมต่ำกว่าร้อยละ 50 (คือได้คะแนนคิดเป็นร้อยละ 48.44 ของคะแนนเต็ม) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายหัวข้อก็พบว่า อาจารย์สอนพระคัมภีร์ได้คะแนนสูงสุดในหัวข้อที่ 5 "สาเหตุที่ต้องมีการศึกษาในระบบโรงเรียน" (คิดเป็นร้อยละ 75.0) ส่วนหัวข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุดคือ หัวข้อที่ 12 "หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในระบบโรงเรียน" (คิดเป็นร้อยละ 29.39)

2.2 ความรู้การศึกษาในระบบโรงเรียนของผู้บริหารองค์การคริสเตียน และอาจารย์สอนพระคัมภีร์ จากการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างโดยส่วนรวม และตามรายหัวข้อที่ได้คะแนนตามระดับความถูกต้อง สรุปผลได้ดังนี้

(1) โดยภาพรวมผู้บริหารองค์การคริสเตียนมีความรู้การศึกษาในระบบโรงเรียนสูงที่สุดในบรรดา 3 กลุ่ม ในขณะที่อาจารย์สอนพระคัมภีร์มีความรู้การศึกษาในระบบโรงเรียนน้อยที่สุดในบรรดา 3 กลุ่ม และเมื่อเปรียบเทียบความรู้การศึกษาในระบบโรงเรียนระหว่างทั้ง 3 กลุ่ม ปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่ามีความแตกต่างเป็นรายคู่ระหว่างผู้บริหารองค์การคริสเตียนกับผู้นำคริสเตียน และผู้บริหารองค์การคริสเตียนกับอาจารย์สอนพระคัมภีร์ โดยผู้บริหารองค์การมีความรู้การศึกษาในระบบโรงเรียนโดยส่วนรวมมากกว่าผู้นำคริสเตียน และอาจารย์สอนพระคัมภีร์

(2) พิจารณาคามรายหัวข้อของความรู้การศึกษาในระบบโรงเรียนที่ได้คะแนนตามระดับความถูกต้อง สรุปผลได้ดังนี้

หัวข้อที่ 1 "ความหมายของการศึกษาในระบบโรงเรียน" ปรากฏว่า ผู้นำคริสเตียน และผู้บริหารองค์การคริสเตียนต่างมีความรู้ในหัวข้อนี้มากกว่าหัวข้ออื่น เพราะต่างได้คะแนนหัวข้อนี้สูงสุดในบรรดาหัวข้อทั้งหมดของคน และ เมื่อเปรียบเทียบความรู้หัวข้อที่ 1 นี้ระหว่างทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า ไม่มี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

หัวข้อที่ 2 "ความหมายของคำที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในระบบโรงเรียน" ปรากฏว่าเมื่อเปรียบเทียบความรู้ของหัวข้อนี้ระหว่างทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า ไม่มี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

หัวข้อที่ 3 "ปรัชญา และความมุ่งหมายของการศึกษาในระบบโรงเรียน" ปรากฏว่าเมื่อเปรียบเทียบความรู้ของหัวข้อนี้ระหว่างทั้ง 3 กลุ่ม พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารองค์การมีความรู้ในหัวข้อที่ 3

เ็นมากกว่าผู้นำคริสตจักร

หัวข้อที่ 4 "คุณลักษณะสำคัญของการศึกษานอกระบบโรงเรียน" ปรากฏว่า เมื่อเปรียบเทียบความรู้ของหัวข้อนี้ระหว่างทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

หัวข้อที่ 5 "สาเหตุต้องมีการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน" ปรากฏว่า อาจารย์สอนพระคัมภีร์มีความรู้ในหัวข้อนี้มากกว่าหัวข้ออื่น เพราะได้คะแนนของหัวข้อนี้สูงสุดในบรรดาหัวข้อทั้งหมด และเมื่อเปรียบเทียบความรู้ในหัวข้อนี้ระหว่างทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์สอนพระคัมภีร์มีความรู้ในหัวข้อที่ 5 เ็นมากกว่าทั้งผู้นำคริสตจักรและผู้บริหารองค์การคริสเตียน

หัวข้อที่ 6 "คุณค่าและข้อได้เปรียบของการศึกษานอกระบบโรงเรียน" ปรากฏว่า เมื่อเปรียบเทียบความรู้ของหัวข้อนี้ระหว่างทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

หัวข้อที่ 7 "ขอบข่ายและกลุ่มเป้าหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน" ปรากฏว่า เมื่อเปรียบเทียบความรู้ของหัวข้อนี้ระหว่างทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

หัวข้อที่ 8 "ประเภท/รูปแบบต่างๆของการศึกษานอกระบบโรงเรียน" ปรากฏว่า เมื่อเปรียบเทียบความรู้ของหัวข้อนี้ระหว่างทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

หัวข้อที่ 9 "การศึกษา นอกระบบโรงเรียนในประเทศไทย" ปรากฏว่า เมื่อเปรียบเทียบความรู้ของหัวข้อนี้ระหว่างทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์สอนพระคัมภีร์มีความรู้ในหัวข้อนี้เ็นมากกว่าทั้งผู้นำคริสตจักรและผู้บริหารองค์การคริสเตียน

หัวข้อที่ 10 "วัตถุประสงค์และนโยบายของรัฐต่อการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน" ปรากฏว่า เมื่อเปรียบเทียบความรู้ในหัวข้อนี้ระหว่างทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารองค์การมีความรู้ในหัวข้อนี้เ็นมากกว่าอาจารย์สอนพระคัมภีร์

หัวข้อที่ 11 "การบริหารการศึกษานอกระบบโรงเรียน" ปรากฏว่า เมื่อเปรียบเทียบความรู้ในหัวข้อนี้ระหว่างทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

หัวข้อที่ 12 "หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน" ปรากฏว่า ทั้งผู้นำคริสตจักรและอาจารย์สอนพระคัมภีร์ต่างก็มีความรู้ในหัวข้อนี้ น้อยกว่าหัวข้ออื่นว เพราะต่างได้คะแนนหัวข้อนี้เ็นน้อยที่สุดในบรรดาหัวข้อทั้งหมดของคน และเมื่อเปรียบเทียบความรู้ในหัวข้อนี้ระหว่างทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารองค์การมีความรู้ในหัวข้อนี้เ็นมากกว่าทั้งผู้นำคริสตจักรและอาจารย์สอนพระคัมภีร์

หัวข้อที่ 13 "โครงการการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่สำคัญ" ปรากฏว่า เมื่อเปรียบเทียบความรู้ในหัวข้อนี้ระหว่างทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

หัวข้อที่ 14 "แนวการจัด และองค์ประกอบสำคัญในการจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน" ปรากฏว่า เมื่อเปรียบเทียบความรู้ในหัวข้อนี้ระหว่าง

ทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

หัวข้อที่ 15 "การประเมินผลการศึกษานอกระบบโรงเรียน" ปรากฏว่า เมื่อเปรียบเทียบความรู้ในหัวข้อนี้ระหว่างทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้สำเร็จการศึกษาที่มีความรู้ในหัวข้อนี้มากกว่าอาจารย์สอนพระคัมภีร์

3. เจตคติต่อการจัดการโครงการการศึกษานอกระบบโรงเรียนของผู้สำเร็จการศึกษา ผู้บริหารองค์การคริสเตียน และอาจารย์สอนพระคัมภีร์

3.1 เจตคติต่อการจัดการโครงการการศึกษานอกระบบโรงเรียนของผู้สำเร็จการศึกษา ผู้บริหารองค์การ และอาจารย์สอนพระคัมภีร์ จากการวิเคราะห์โดยส่วนรวมพอสรุปได้ว่า

ผู้สำเร็จการศึกษา ผู้บริหารองค์การ และอาจารย์สอนพระคัมภีร์มีเจตคติที่ดีต่อการจัดการโครงการการศึกษานอกระบบโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

3.2 เจตคติต่อการจัดการโครงการการศึกษานอกระบบโรงเรียนของผู้สำเร็จการศึกษา ผู้บริหารองค์การ และอาจารย์สอนพระคัมภีร์ จากการวิเคราะห์เจตคติแต่ละด้าน ทั้ง 4 ด้าน สรุปผลได้ดังนี้

ด้านที่ 1 "ความเชื่อเกี่ยวกับการจัดการโครงการการศึกษานอกระบบโรงเรียน" พบว่า ทั้ง 3 กลุ่มมีความเชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความเชื่อระหว่างกลุ่มทั้ง 3 ปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า มีความแตกต่างกันเฉพาะคู่ระหว่างผู้สำเร็จศึกษากับอาจารย์สอนพระคัมภีร์ โดยผู้สำเร็จศึกษามีความเชื่ออยู่ในระดับมากกว่าอาจารย์สอนพระคัมภีร์

ด้านที่ 2 "ความคิดเห็นในการจัดการโครงการการศึกษานอกระบบโรงเรียน" พบว่าทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มทั้ง 3 ปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ด้านที่ 3 "ความรู้ในฐานะเป็นผู้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการโครงการการศึกษานอกระบบโรงเรียน" พบว่า ทั้ง 3 กลุ่มมีความรู้สึกรู้ใจอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความรู้สึกระหว่างกลุ่มทั้ง 3 ปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างกัน

ด้านที่ 4 "แนวเน้นในการจัดการโครงการการศึกษานอกระบบโรงเรียน" พบว่า ผู้สำเร็จศึกษามีแนวเน้นการจ้กอยู่ในระดับมาก ส่วนผู้บริหารองค์การคริสเตียน และอาจารย์สอนพระคัมภีร์มีแนวเน้นการจ้กอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบแนวเน้นในการจ้กระหว่างกลุ่มทั้ง 3 ปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ โดยผู้สำเร็จศึกษามีความเชื่ออยู่ในระดับมากกว่าอาจารย์สอนพระคัมภีร์

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลสรุปของการวิจัยมีข้อควรอภิปราย ดังนี้

1. สถานภาพของผู้คนแบ่สอนตาม

จากการวิจัยพบว่า ผู้นำคริสตจักร ผู้บริหารองค์การคริสเตียน และอาจารย์สอนพระคัมภีร์ ที่เข้าเป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-37 ปี และมีระยะเวลาทำงานอยู่ระหว่าง 4-6 ปี จักได้ว่าล้วนอยู่ในวัยและสภาพการที่กำลังทำงานได้ดี มีความคิดเปิดกว้างและสร้างสรรค์

ส่วนด้านวุฒิทางการศึกษาสามัญ พบว่า ผู้นำคริสตจักร ผู้บริหารองค์การและอาจารย์สอนพระคัมภีร์ส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาสามัญอยู่ระหว่างระดับ ม.6 - บริญญาตรี แม้จะมีสักคนได้มีโอกาสศึกษาวิชาเอก หรือสาขาทางการศึกษาเอกระบบเร่งเรียนมาก่อน แต่ผู้นำคริสตจักร ผู้บริหารองค์การ และอาจารย์สอนพระคัมภีร์ต่างก็มีความเชื่อและแนวโน้ม/ความต้องการ เกี่ยวกับการจัดโครงการการศึกษาเอกระบบเร่งเรียน อยู่ในระดับมากและปานกลางตามลำดับ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ถ้าผู้นำคริสตจักร ผู้บริหารองค์การ และอาจารย์สอนพระคัมภีร์ได้รับการศึกษา/ความรู้การศึกษาเอกระบบเร่งเรียนบ้างหรือมากขึ้น ก็จะมีงอกให้บุคคลทั้ง 3 กลุ่มมีความรู้และความเชื่อเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเอกระบบเร่งเรียนถูกต้องและชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้แนวโน้มนโยบายการจัดการศึกษาเอกระบบเร่งเรียนอย่างมาก และอย่างมีประสิทธิภาพขึ้นด้วย

สำหรับในด้านวุฒิทางการศึกษาพระคัมภีร์นั้น พบว่า แม้ผู้นำคริสตจักรและผู้บริหารองค์การคริสเตียนส่วนใหญ่จะไม่มีวุฒิทางการศึกษาพระคัมภีร์มาก่อน แต่ก็ไม่มีผลหรือส่วนเกี่ยวข้องกับทำให้ความรู้และ เจตคติต่อการศึกษาเอกระบบเร่งเรียนแตกต่างกัน เนื่องจากว่า แม้อาจารย์สอนพระคัมภีร์ส่วนใหญ่จะมีวุฒิทางการศึกษาพระคัมภีร์ถึงระดับปริญญาโท ศาสตราจารย์ แต่ก็ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทำให้ความรู้และ เจตคติต่อการศึกษาเอกระบบเร่งเรียนแตกต่างกัน จึงอาจกล่าวได้ว่า เนื้อหาวิชาและหลักสูตรค่างวของการศึกษาพระคัมภีร์ (ศาสตราจารย์ศึกษา) ระดับต่างวของคริสเตียนนิกายโปรเตสแตนต์ซึ่งไม่มี หรือยังไม่ได้รับบรรจุเนื้อหาวิชาหรือเรื่องราวเกี่ยวกับการศึกษาเอกระบบเร่งเรียนนี้ เข้าในหลักสูตรศาสตราจารย์ที่จัดสอนกันอยู่ หรือถ้ามีแล้วก็คงจะมีน้อยมาก ฉะนั้นเห็นควรเสนอแนะและส่งเสริมให้สถาบัน/เร่งเรียนพระคัมภีร์ในที่ต่างวทุกแห่ง ได้คิดพิจารณาบรรจุเนื้อหาวิชาการศึกษาเอกระบบเร่งเรียนไว้ในหลักสูตรการศึกษาพระคัมภีร์ระดับต่างว ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ในอันที่จะนำเอาความรู้การศึกษาเอกระบบเร่งเรียนมาช่วยปรับปรุงและพัฒนาการจัดโครงการ และกิจกรรมต่างวที่เอื้อประโยชน์แก่สมาชิก สังคมและประชาชนโดยทั่วไป

2. ความรู้การศึกษาเอกระบบเร่งเรียนของ ผู้นำคริสตจักร ผู้บริหารองค์การ และอาจารย์สอนพระคัมภีร์

2.1 ความรู้การศึกษาเอกระบบเร่งเรียนโดยส่วนรวม

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารองค์การคริสเตียน มีความรู้เกี่ยวกับการศึกษาเอกระบบเร่งเรียนสูงกว่าร้อยละ 50 ในขณะที่ผู้นำคริสตจักร และ อาจารย์สอนพระคัมภีร์มีความรู้ต่ำกว่าร้อยละ 50 และเมื่อเปรียบเทียบความรู้ระหว่างทั้ง 3 กลุ่ม ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่าผู้บริหารองค์การคริสเตียนมีความรู้การศึกษาเอกระบบเร่งเรียนมากกว่าผู้นำคริสตจักร และอาจารย์สอนพระคัมภีร์ ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าหน้าที่การงาน หรือภาระกิจที่รับผิดชอบของผู้บริหาร

องค์การคริสเตียน ส่วนมากแล้วจะต้องเข้าเกี่ยวข้องกับโดยตรงก็โดยอ้อมกับโครงการการศึกษาอนุกรมโรงเรียน เช่น งานสังคมสงเคราะห์ งานพัฒนาชุมชน งานแก้ไขปัญหามุมชน และงานบริการต่างๆ เป็นต้น ฉะนั้นควรส่งเสริมให้ผู้บริหารองค์การคริสเตียน ได้มีโอกาสศึกษาหรือรับการอบรมความรู้การศึกษาอนุกรมโรงเรียนเพิ่มเติม โดยการศึกษาคู่บนสถาบันศึกษา เข้าร่วมการอบรมสัมมนาต่างๆ รวมทั้งได้มีการปฏิบัติงานในที่ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการการศึกษาอนุกรมโรงเรียน

สำหรับผู้บริหารคริสตจักร และอาจารย์สอนพระคัมภีร์ที่มีความรู้การศึกษาอนุกรมโรงเรียนน้อยกว่าร้อยละ 50 อาจเป็นเพราะว่าหน้าที่การงานหรือภาระกิจของสองกลุ่มนี้เน้นหนัก หรือจำเป็นต้องเข้าเกี่ยวข้องกับงานที่กล่าวมาข้างต้น(ที่เป็นขององค์การคริสเตียน) เพราะส่วนใหญ่จะทำงานเน้นด้านภาระประกาศและสั่งสอนในเรื่องพระเจ้าและพระคริสตธรรมคัมภีร์ โดยไม่ค่อยต้องศึกษามุ่งถึงด้านความเป็นอยู่ วิชาชีพ และด้านอื่นที่จะทำให้ ผู้บริหารคริสตจักร และ อาจารย์สอนพระคัมภีร์ ต้องเข้าเกี่ยวข้องกับ การศึกษาอนุกรมโรงเรียน

2.2 ความรู้การศึกษาอนุกรมโรงเรียนความหมายหัวข้อ

จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารคริสตจักรมีความรู้ในหัวข้อที่ 1 สูงสุดในบรรดาทุกหัวข้อ(คิดเป็นร้อยละ 61.5) และมีความรู้ในหัวข้อที่ 12 น้อยที่สุดในบรรดาทุกหัวข้อ(คิดเป็นร้อยละ 36.0) ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ผู้บริหารคริสตจักรมีความรู้ในหัวข้อที่ 1 มากที่สุด และมีความรู้ในหัวข้อที่ 12 น้อยที่สุด สำหรับหัวข้ออื่นนั้นปรากฏว่า หัวข้อที่ได้คะแนนเกินร้อยละ 50 ได้แก่ หัวข้อที่ 4,5,6,7,14 และ 15 ส่วนหัวข้อที่ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50 ได้แก่ หัวข้อที่ 2,3,8,9,10,11,12 และ 13 ด้วยเหตุนี้จึงอาจกล่าวได้ว่า ผู้บริหารคริสตจักรควรได้อ่านและศึกษาความรู้การศึกษาอนุกรมโรงเรียนในหัวข้อที่ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50 เป็นการเร่งด่วน ส่วนหัวข้อที่ได้คะแนนเกินกว่าร้อยละ 50 ก็ควรได้อ่านและศึกษาเพิ่มเติมด้วย เพื่อจะได้มีความรู้ในหัวข้อเหล่านั้นมากขึ้น

ส่วนผู้บริหารองค์การก็เช่นเดียวกัน มีความรู้ในหัวข้อที่ 1 สูงสุดในบรรดาทุกหัวข้อ(คิดเป็นร้อยละ 68.0) และมีความรู้ในหัวข้อที่ 10 น้อยที่สุดในบรรดาทุกหัวข้อ(คิดเป็นร้อยละ 43.33) ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ผู้บริหารองค์การคริสเตียนมีความรู้ในหัวข้อที่ 1 มากที่สุด และมีความรู้ในหัวข้อที่ 10 น้อยที่สุด สำหรับหัวข้ออื่นนั้นปรากฏว่า หัวข้อที่ได้คะแนนเกินกว่าร้อยละ 50 ได้แก่ หัวข้อที่ 2 ถึง 9,11,14 และ 15 ส่วนหัวข้อที่ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50 ได้แก่ หัวข้อที่ 10,12 และ 13 ด้วยเหตุนี้จึงอาจสรุปได้ว่า ผู้บริหารองค์การคริสเตียนควรได้อ่านและศึกษาความรู้การศึกษาอนุกรมโรงเรียนในหัวข้อที่ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50 เป็นการเร่งด่วน ส่วนหัวข้อที่ได้คะแนนเกินกว่าร้อยละ 50 ก็ควรได้อ่านและศึกษาเพิ่มเติมด้วย เพื่อจะได้มีความรู้ในหัวข้อเหล่านั้นมากขึ้น

สำหรับอาจารย์สอนพระคัมภีร์นั้น มีความรู้ในหัวข้อที่ 5 สูงสุดในบรรดาทุกหัวข้อ(คิดเป็นร้อยละ 75.0) และมีความรู้ในหัวข้อที่ 12 น้อยที่สุดในบรรดาทุกหัวข้อ(คิดเป็นร้อยละ 29.39) ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า อาจารย์สอนพระคัมภีร์มีความรู้ในหัวข้อที่ 5 มากที่สุด และมีความรู้ในหัวข้อที่ 12 น้อยที่สุด สำหรับหัวข้ออื่นนั้นปรากฏว่า หัวข้อที่ได้คะแนนเกินกว่าร้อยละ 50 ได้แก่ หัวข้อที่ 1,3,4,6,7 และ 14 ส่วนหัวข้อที่ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50 ได้แก่ หัวข้อที่ 2,5,8,9,10,11,12,13 และ 15 ด้วยเหตุนี้จึงอาจสรุปได้ว่า อาจารย์สอนพระคัมภีร์ควรได้อ่านและศึกษาความรู้การศึกษาอนุกรมโรงเรียน

ในหัวข้อที่ ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50 เป็นการเร่งด่วน ส่วนหัวข้อที่ได้คะแนนเกินกว่า ร้อยละ 50 ก็ควรได้อ่านและศึกษาเพิ่มเติมด้วย เพื่อจะได้มีความรู้ในหัวข้อเหล่านั้นมากขึ้น ทั้งนี้เพราะลักษณะภาระกิจ/พันธกิจของหน่วยงานทั้งหลายของคริสเตียนนิกายโปรเตสแตนต์ จำเป็นจะต้องมุ่งเน้นในด้านภาษาในและภายนอกของมนุษย์ เพื่อจะได้เป็นการกระทำตาม แนวอย่างขององค์พระเยซูคริสต์ที่ได้ทรงวางไว้ และคั้งที่ได้คร่ำสอนไว้แล้วในพระคัมภีร์

3. เจตคติต่อการจัดโครงการการศึกษาอนุกรมโรงเรียนของ ผู้นำคริสตจักร ผู้บริหารองค์การ และอาจารย์สอนพระคัมภีร์

3.1 เจตคติต่อการจัดโครงการการศึกษาอนุกรมโรงเรียนโดยส่วนรวม
จากผลการวิจัย พบว่า ผู้นำคริสตจักร ผู้บริหารองค์การ และอาจารย์สอนพระคัมภีร์มีเจตคติต่อการจัดโครงการการศึกษาอนุกรมโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.32 3.24 และ 3.17 ตามลำดับ) แสดงว่าทั้ง 3 กลุ่ม มีเจตคติสอดคล้องกันในเรื่องเกี่ยวกับการจัดการศึกษาอนุกรมโรงเรียน และมีความพร้อมที่จะให้การสนับสนุน และเข้าร่วมในการจัดโครงการการศึกษาอนุกรมโรงเรียน นอกจากนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายค่าแล้วพบ ทั้ง 3 กลุ่ม มีความเชื่อเกี่ยวกับการจัดการศึกษาอนุกรมโรงเรียน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.11, 4.03 และ 3.84 ตามลำดับ) แสดงว่าทั้ง ผู้นำคริสตจักร ผู้บริหารองค์การ และอาจารย์สอนพระคัมภีร์ มีความเชื่อสอดคล้องกันเป็นส่วนรวมว่า การจัดโครงการการศึกษาอนุกรมโรงเรียน (ก) มีความสำคัญและจำเป็นมากที่คริสเตียนนิกายโปรเตสแตนต์ควรจะต้องเข้ามีส่วนร่วมในการจัด (ข) ให้พระเยซูชนแก่การช่วยเหลือ และเข้าถึงประชาชนได้ อย่างดี (ค) ทำให้คริสเตียนนิกายโปรเตสแตนต์ได้มีส่วนร่วมสำคัญในการร่วมพัฒนาคุณภาพชีวิต คนไทยและประเทศชาติในที่สุด และ (ง) อยู่ในวิสัยที่จะจัดขึ้นเองได้

3.2 เปรียบเทียบเจตคติต่อการจัดโครงการการศึกษาอนุกรมโรงเรียน
จากผลการวิจัย พบว่า ในขณะที่ผู้นำคริสตจักร ผู้บริหารองค์การและอาจารย์สอนพระคัมภีร์ มีเจตคติต่อการจัดโครงการการศึกษาอนุกรมโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลางที่ใกล้เคียงกันมากในแต่ละด้าน(คังตารางที่ 6) แต่เมื่อเปรียบเทียบเจตคติในแต่ละด้านทั้ง 4 ด้าน ก็พบว่า มีอยู่ 2 ด้านคือ ด้านความเชื่อ และแนวโน้มในการจัดการศึกษาอนุกรมโรงเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคู่แตกต่างกันเพียงคู่เดียวคือ ผู้นำคริสตจักรมีความเชื่อ และแนวโน้มในการจัดการศึกษาอนุกรมโรงเรียน มากกว่าอาจารย์สอนพระคัมภีร์ แสดงว่าผู้นำคริสตจักรมีความเชื่อและความพร้อมในการเข้าร่วมและจัดโครงการการศึกษาอนุกรมโรงเรียนมากกว่าอาจารย์สอนพระคัมภีร์ อาจเป็นเพราะว่า ผู้นำคริสตจักรได้เล็งเห็นว่า การเข้าร่วมและจัดโครงการการศึกษาอนุกรมโรงเรียน เป็นการทำงานเข้าถึงประชาชนได้ดี และเป็นหนทางที่เปิดโอกาสให้คริสเตียนหรือคริสตจักร ได้แสดงออกถึงความรักของพระเจ้าต่อคนทั่วไป

ส่วนสำหรับอาจารย์สอนพระคัมภีร์นั้น ข้อค้นพบที่น่าเป็นข้อเตือนว่า อาจารย์สอนพระคัมภีร์จะต้องให้เวลา ความคิดและความสนใจต่อเรื่องการศึกษาอนุกรมโรงเรียนมากขึ้นเรื่อยๆ เพื่อจะได้มีความรู้และเจตคติต่อการศึกษาอนุกรมโรงเรียนที่สูงขึ้น และ ขณะเดียวกันจะได้สามารถสอน ที่แนะนำนักศึกษาพระคัมภีร์ในเรื่องความรู้ความเข้าใจและการเข้าร่วมจัดโครงการการศึกษาอนุกรมโรงเรียนได้ เพื่อเป็นการเตรียมและพัฒนาบุคคล

สาธารณูปโภคที่ดี และมีความรู้ความเข้าใจครอบคลุมเรื่องต่างๆ โดยเฉพาะเกี่ยวกับการศึกษาอนุกรมโรงเรียน ที่จะ เป็น เนื้อหาและข้อมูลสำคัญและจำเป็นให้แก่สถาบันคริสตจักร สถาบันองค์การคริสเตียน และสถาบันโรงเรียนพระคัมภีร์ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ก. สำหรับกลุ่มคริสเตียนนิยายบรม เทศสเคนท์

ข้อเสนอแนะสำหรับกลุ่มคริสเตียนนิยายบรม เทศสเคนท์นั้น เนื่องจากข้อเสนอแนะเจาะจงแยก เฉพาะสำหรับผู้นำคริสตจักร ผู้บริหารองค์การคริสเตียน และอาจารย์สอนพระคัมภีร์ ส่วนใหญ่ที่มักสำรวจไว้ก่อนหัวข้ออภิปรายผลการวิจัยแล้ว ในที่นี้จึงให้ข้อเสนอแนะอย่างรวมๆ สำหรับทั้ง 3 กลุ่ม สรุปได้ดังนี้

1. ไม่ควรจะเน้นด้านการประกาศและสั่งสอนความเชื่อในพระเจ้าอย่างเดียวเท่านั้น แต่ควรคำนึงถึงด้านอื่นของประชาชนด้วย
2. ควรส่งเสริมให้ได้มีโอกาสศึกษา หรือเสาะแสวงหาเพิ่มเติมความรู้ในด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากหนังสือ คารา วารสาร บทความ วิทยานิพนธ์ การเข้าอบรมสัมมนา เป็นต้น
3. มีโอกาสสอบและศึกษางานการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่จัดโดยทั้งรัฐและเอกชนในรูปแบบ/ประเภทต่างๆ และคามสถานที่ต่างๆ
4. มีการเชิญวิทยากรมาบรรยาย/สอนพิเศษในหัวข้อเรื่อง เกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน
5. วางแผนและสนับสนุนให้สมาชิก/เจ้าหน้าที่/อาจารย์เพิ่มเวลาบางคนในเครือหรือในสังกัดไปเรียนหรือศึกษาต่อด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยเฉพาะ

ข. สำหรับทางราชการ

เนื่องจากประโยชน์หลักข้อหนึ่งที่ได้ระบุไว้ในตอนต้น ก็คือ เพื่อเป็นข้อมูลและรายงานแก่ทางราชการ ฉะนั้นในที่นี้มีข้อเสนอแนะ เฉพาะสำหรับทางราชการ ดังนี้

1. ควรจะได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือ ให้ทั้งสถาบันคริสตจักร องค์การคริสเตียน และโรงเรียน/ศูนย์สอนพระคัมภีร์ของคริสเตียนนิยายบรม เทศสเคนท์ ได้ดำเนินการจัดโครงการการศึกษาอกระบบโรงเรียนแก่สมาชิกในเครือ และแก่ชุมชนที่อยู่ในละแวก และแก่ประชาชนโดยทั่วไป
2. ควรให้คำแนะนำ ให้ความสะดวก ทั้งงบประมาณและให้กำลังใจ แก่หน่วยงานต่างๆของคริสเตียนนิยายบรม เทศสเคนท์ที่ได้เข้ามามีส่วนร่วม และเข้าร่วมจัดโครงการการศึกษาอกระบบโรงเรียนมาอย่างที่เคยตลอด
3. มีการเชิญชวนให้หน่วยงาน/องค์การคริสเตียนนิยายบรม เทศสเคนท์ที่ยังไม่ได้มีส่วนร่วมหรือยังไม่ได้เข้ามาร่วมในการจัดโครงการการศึกษาอกระบบโรงเรียน ให้ได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบจัดโครงการการศึกษาอกระบบโรงเรียนประเภทต่างๆตามความจำเป็นและความเหมาะสม
4. จัดส่งข่าวสาร หนังสือ บทความ รายงาน และสิ่งตีพิมพ์ต่างๆของทางราชการ

การ ให้แก่หน่วยงาน/องค์กรต่าง ๆ ของคริสเตียนในราชอาณาจักรไทย เพื่อเป็นข้อมูลความรู้ ข่าวความเคลื่อนไหวและความเป็นมาของการศึกษานอกระบบโรงเรียนในประเทศไทย

ค. สำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรจะได้มีการศึกษาวิจัยเรื่องความรู้และ เจตคติต่อการศึกษานอกระบบโรงเรียนของผู้ปกครอง ผู้บริหารองค์กรคริสเตียน และอาจารย์สอนพระคัมภีร์ในเขตภูมิภาค โดยแบ่งตามภาคต่างๆ ทั้งนี้เพื่อจะได้เปรียบเทียบความรู้และ เจตคติต่อการศึกษานอกระบบโรงเรียนของผู้ปกครอง ผู้บริหารองค์กรคริสเตียน และอาจารย์สอนพระคัมภีร์ในกรุงเทพมหานคร
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความรู้และ เจตคติต่อการศึกษานอกระบบโรงเรียนของสมาชิกคริสเตียนทั่วไป
3. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนกับเจตคติต่อการจัดการเรียนการสอนนอกระบบโรงเรียนของผู้ปกครอง ผู้บริหารองค์กรคริสเตียน และอาจารย์สอนพระคัมภีร์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย